

Є. В. КУПРІЯНОВ
(Харків, Україна)

ПОЛІСЕМІЧНІ ТЕРМІНИ ЕНЕРГЕТИЧНОГО МАШИНОБУДУВАННЯ В ЕЛЕКТРОННОМУ СЛОВНИКУ ЛІНГВОЕНЦИКЛОПЕДИЧНОГО ТИПУ

Ідеться про впорядкування багатозначних термінів у галузевому електронному словнику з енергетичного машинобудування. Виявлено такі види полісемії: внутрішньогалузева та міжгалузева. Запропоновано принципи побудови термінологічних реєстрів та словникових статей з урахуванням усіх видів полісемічних зв'язків та обґрунтовано вибір лексикографічних параметрів для опису полісемантів у словникових статтях.

Ключові слова: термін, полісемія, полісемант, електронний словник, макроструктура, мікроструктура.

Однозначність у межах певної термінології — одна з головних вимог до терміна, проте на практиці не кожен термін відповідає їй. Не є винятком технічна термінологія, про що свідчать численні праці вітчизняних [5, 11, 12, 19, 21, 23, 24] і зарубіжних дослідників [2, 9, 25, 26]. У науковій літературі існують різні погляди на явище полісемії в спеціальній лексиці: 1) полісемія — явище негативне, тому її не повинно бути в термінології [10, 18]; 2) полісемія є об'єктивною властивістю спеціальної лексики, оскільки термін — це насамперед слово, і йому природно властива багатозначність [4, 7, 11]; 3) однозначність терміна — це лише тенденція, ідеал [15, 20].

Одним із аспектів вивчення зазначеної теми є питання репрезентації багатозначних термінів у електронному словнику. В традиційній лексикографії полісемічні терміни прийнято подавати в межах однієї словникової статті, розмежовуючи значення за допомогою цифр. Такий прийом не завжди може бути ефективним для укладання вузькогалузевих одномовних і двомовних словників. По-перше, чим більший обсяг словникової статті, тим складнішим стає пошук потрібної інформації; по-друге, чим більше відповідників в інших мовах до національного терміна, тим складніше вибрати точний еквівалент, особливо коли користувач не є спеціалістом у певній галузі знань. Ці проблеми, на нашу думку, значною мірою допоможе розв'язати електронний словник лінгвоенциклопедичного типу. Проте сьогодні бракує спеціальних праць, присвячених упорядкуванню полісемічних термінів у комп'ютерних словниках, що зумовлює актуальність нашої розвідки.

Мета статті — запропонувати способи подання багатозначних термінів у галузевому комп'ютерному словнику. Для досягнення цієї мети необхідно вирішити такі завдання: 1) схарактеризувати особливості вияву полісемії у терміносистемі енергомашинобудування; 2) розробити макроструктуру

електронного галузевого словника, враховуючи полісемію в аналізованій терміносистемі; 3) обґрунтувати набір лексикографічних параметрів для репрезентації багатозначних термінів у словниковій статті.

За Т. Михайловою, полісемічні відношення у термінології – це відношення внутрішньо пов'язаних значень однієї термінологічної одиниці, які, передаючи ознаки двох або більше понять певної галузі пізнання (або кількох близьких), мають спільні спеціальні семи [19, с. 5]. Як зауважує Н. Нікуліна, “усунути полісемію терміна практично неможливо, бо метамова, до якої він належить, – динамічна система, що перебуває у розвитку як частина загальнонародної мови і зазнає однакових семантичних процесів” [21, с. 14]. Виникненню полісемії сприяють лінгвальні й позалінгвальні чинники: а) лінгвальні – процеси метафоризації та метонімізації, утворення похідних значень шляхом перенесення полісемії твірної основи на основу похідної одиниці [13, 19, 26]; б) позалінгвальні – схильність людського мислення до систематизації та узагальнення знань про явища реальної дійсності, відкриття нового знання й поява нових понять, потреба в точному номінуванні понять і явищ, потреба в забезпеченні гнучкої комунікації [17, 19].

Дослідники розмежовують внутрішньогалузеву, міжгалузеву полісемію, а також полісемію поза межами спеціальних галузей (полісемія між терміном і загальноновживаним словом) [24]. До внутрішньогалузевих полісемантів зараховують терміни, полісемія яких є результатом семантичного розвитку значень загальнотехнічних та вузькогалузевих термінів [12], до міжгалузевих – терміни, значення яких належить до різних галузей спеціальних знань, але об'єднані за допомогою прямого або опосередкованого зв'язку, до термінологізованих полісемантів – терміни, значення яких зберігає зв'язок із загальноновживаним словом. Крім цього, в галузевій термінології Л. Чернишова виокремлює категорійну багатозначність, коли той самий термін позначає процес і результат, дію і стан як результат цієї дії [25].

Процес формування терміносистеми енергетичного машинобудування відбувається шляхом утворення власних термінів або залучення спеціальної лексики з інших галузей. В останньому випадку терміни, залучені із суміжних галузей, частіше зазнають у новому пізнавальному контексті суттєвих трансформацій, найважливішими з яких є звуження, тобто спеціалізація, додавання оцінних конотацій і навіть повних перетворень, зберігаючи при цьому звукову й графічну форму [8, с. 23]. З огляду на це зазначимо, що галузі енергетичного машинобудування, зокрема арматуробудування, турбобудування, електромашинобудування, котлобудування й трансформаторобудування, послуговуються власними термінологічними підсистемами, які складають єдину терміносистему аналізованої галузі. Проте більшість питомих термінів окремих підгалузей (наприклад, турбобудування) утворилася на ґрунті одиниць, залучених із суміжних та інших технічних галузей. Тому в енергомашинобудівній терміносистемі наявні такі види полісемії: внутрішньогалузева, міжгалузєва, а також полісемія між аналізованою та іншими терміносистемами технічних галузей.

Внутрішньогалузева полісемія. Наприклад, термін *личкування* у сфері виробництва гідротурбін має такі значення: “захисна оболонка з неіржавної сталі, яка запобігає спрацюванню вала гідротурбіни” (СГТ); “стальний покрив колінчастої частини відсмоктувальної труби” (СГТ); “металевий захисний покрив, що є внутрішньою формою для бетонного шару шахти гідротурбіни” (СГТ); термін *обвитка* в галузі електромашинобудування: “сукупність витків, що формують електричне коло в обертовій електричній машині” (АЭВ, с. 44); “провідники, накладені на осердя якоря, в яких під час обертання якоря індукуються струм (обмотка якоря)”. Окремі видові терміни також є внутрішньогалузевими полісемантами. Наприклад, терміни *аварійне ущільнення* й *робоче ущільнення* у гідротурбінній термінології позначають ущільнювальний елемент і вала гідротурбіни, і гідротурбінного затвора, але їхня семантика має певні відмінності. *Аварійне ущільнення*: “ущільнення у вигляді гумового шланга, до якого подають під тиском воду або повітря. Аварійне ущільнення приводять до дії під час тимчасового зупинення гідроагрегата з метою ремонтування або замінювання робочого ущільнення вала гідротурбіни” (СГТ) і “ущільнення, яке використовують під час замінювання робочого ущільнення гідротурбінного затвора” (СГТ).

Міжгалузева полісемія. Наприклад, термін *ротор* у гідротурбобудуванні – “обертовий вузол гідротурбіни” (СГТ); у парогазотурбобудуванні – “обертальна частина турбіни, на якій встановлено робочий лопатковий апарат, призначений для перетворювання кінетичної та потенційної енергії робочого середовища (пари, газу) у механічну роботу шляхом обертання турбіною з’єданого з нею ротора генератора або іншої машини” (СГТ); в електромашинобудуванні – “обертовий вузол генератора, що складається з магнітопроводу, обвитки й вала” (СГТ). До міжгалузевих полісемантів також належать видові номінації, наприклад: терміни *активна турбіна* і *реактивна турбіна* в гідротурбінній та паротурбінній галузі на позначення типів гідравлічних і парових турбін, *лабіринтове ущільнення* як ущільнювальний елемент робочого колеса радіально-осьової гідротурбіни (ГТН, с. 50) і як ущільнювальний елемент вала парової турбіни (ПТКУ, с. 79). Багатозначність термінів простежуємо також у вимірі відмінних термінологічних підсистем споріднених галузей, наприклад: *турбіна*, *лопатка*, *лабіринтове ущільнення*, *сопло турбіни*, *активна турбіна*, *реактивна турбіна*, *робоче колесо* тощо (утворюють полісемічні зв’язки між термінологічними підсистемами гідротурбобудування, паротурбобудування і газотурбобудування); неспоріднених галузей, наприклад: *статор*, *ротор*, *напрямна вальниця*, *хрестовина* тощо (утворюють полісемічні зв’язки між термінологічними підсистемами турбобудування й електромашинобудування).

Різновидом міжгалузевої багатозначності є полісемія між аналізованою і терміносистемами суміжних та несуміжних технічних галузей. Так, *затвор* у гідротурбобудуванні – “перекривальний орган гідротурбіни для перекриття потоку води, що надходить від водосховища до гідротурбіни” (СГТ);

у гідротехніці – “конструкція для перекривання води до водобору” (СГТ); *ківш* у гідротурбобудуванні – “деталь робочого колеса ківшевої гідротурбіни, яка сприймає енергію струменя води” (СГТ); у металургії – “сталева посудина, призначена для тимчасового зберігання, транспортування та розливання розплавленого металу” (СГТ). Наведені приклади наочно демонструють, що терміни з однаковим планом вираження, переходячи з однієї термінології до іншої, втрачають первинні диференційні ознаки й набувають нових.

Описані види полісемії є внутрішньомовними. При укладанні двомовних словників в аналізованій терміносистемі виявляємо також міжмовну полісемію. Наприклад, термін *кільце* на позначення різних елементів енергетичного обладнання, залежно від свого значення в українській мові, має такі англійські еквіваленти: складник статора гідротурбіни – *shroud*; нерухомий елемент капсульної гідротурбіни – *cone*; в усіх інших значеннях вживається англійський відповідник *ring*. Ще один приклад міжмовної полісемії – термін *електричний генератор*, який має такі англійські відповідники: *alternator*, якщо це генератор змінного струму (AL) та *generator* як загальне позначення пристрою, що перетворює механічну енергію в електричну (EG). Отримана інформація про полісемічні зв'язки є важливою для укладання словника з енергетичного машинобудування.

Щодо упорядкування багатозначних термінів у словнику, вважаємо необхідним взяти до уваги рекомендації провідних українських і зарубіжних лексикографів. М. Гінзбург пропонує відокремлювати значення за допомогою арабських цифр і першим подавати найзагальніше або первинне значення, а потім похідні від нього, вказуючи на галузь застосування [1]. “Порадник для укладачів фахових словників” [22] рекомендує використовувати короткі пояснення (приклади-контексти) для розкриття особливостей значень терміна в різних галузях його застосування. Для вирішення проблеми полісемії під час опрацювання лексикографічного матеріалу І. Кудашев вважає необхідним дотримуватися такого принципу: словникові статті повинні містити детальний опис кожного значення полісемантичного терміна з використанням прикладів; або включати лише те значення, яке характерне описуваній галузі [14, с. 183]. На думку С. Гриньова-Гриневича, вибір способу подавання полісемічних термінів залежить від принципу їхнього упорядкування. В ідеографічних словниках багатозначні слова зазвичай потрапляють до різних тематичних розділів, а в алфавітних найчастіше їх подають в одній статті [3, с. 47]. “Окремі значення (лексико-семантичні варіанти) утворюють лексико-семантичну структуру лексеми і є об'єктом мікроструктури словника”, – наголошує В. Дубічинський [6, с. 63]. І. Квітко [10] та В. Лейчик [16] пропонують як один із варіантів вирішення проблеми полісемії під час лексикографічного упорядкування термінології додавати до терміна уточнювальний елемент. Наведені поради є цінними й ефективними, але на вибір способу розрізнення значень того чи того терміна впливають не лише організація макро- та мікроструктури, а й призначення словника (перекладний або тлумачного типу).

У словниках тлумачного типу значення полісемічного терміна розмежовують один від одного цифрами. У перекладних словниках іншомовні еквіваленти до національного терміна подають через кому, крапку з комою, з поясненнями та вказівками на предметну галузь, а окремі значення розмежовують один від одного цифрами. Ці лексикографічні прийоми є, безумовно, ефективними, проте вони в певних випадках збільшують розмір та ускладнюють структуру словникової статті. Це не завжди сприяє ефективному засвоєнню лексики певної галузі й ускладнює пошук необхідної інформації. У цьому зв'язку вважаємо за необхідне створювати електронні словники лінгвоенциклопедичного типу, які враховують семантичні особливості терміна залежно від предметної галузі.

Комп'ютерний словник лінгвоенциклопедичного типу, на відміну від інших електронних видань: 1) відбиває структуру термінологічної системи певної предметної галузі на рівні мікроструктури та макроструктури; 2) містить лінгвальні (дефініція, переклад, енциклопедична довідка) і, якщо необхідно, екстралінгвальні засоби семантизації (фотографії, малюнки, схеми); 3) описує місце кожного окремого терміна в терміносистемі; 4) відображає внутрішні та зовнішні системні зв'язки кожного окремого терміна. Структуру словника складають два фрейми: лівий і правий. Перший відображає аналізувану терміносистему в її структурній організації та системних зв'язках, а другий – лінгвоенциклопедичну характеристику терміна. Щодо вибору принципу впорядкування термінів у лівому фреймі, основним вважаємо тематичний, а додатковим – абетковий. Тематичний принцип дає змогу об'єднати близькі за семантикою слова та сприяє виявленню системних зв'язків термінів. Такий принцип уможлиблює розуміння термінів, а потім запам'ятовування їхніх значень [3, с. 43]. До того ж, тематична організація лексики наочно демонструє поняттєву систему предметної галузі. Алфавітний принцип організації є корисним лише тоді, коли користувач хоче знати інформацію про незнайому лексичну одиницю, на яку він уперше натрапив у тексті.

Під час формування реєстру словника необхідно враховувати не лише наявність кількох значень того чи того терміна, а й характер багатозначності (внутрішньогалузева або міжгалузева). Отже, внутрішньогалузеві полісеманти пропонуємо відображати на рівні макроструктури, тобто в реєстрах термінів окремих підгалузей енергетичного машинобудування (турбобудування, електромашинобудування, трансформаторобудування, арматуробудування, котлобудування), а міжгалузеві та міжмовні – на рівні мікроструктури. Для розрізнення значень внутрішньогалузевих полісемантів вважаємо за необхідне в абетковому реєстрі додавати до них уточнювальні елементи, а в тематичному – розподіляти за різними тематичними групами, де вони мають одне значення. Так, наприклад, у гідротурбобудуванні термін *ущільнення робоче*, що позначає складник гідротурбіни й гідротурбінного затвора, матиме такі уточнювальні елементи в абетковому реєстрі: *ущільнення вала гідротурбіни робоче*, *ущільнення затвора гідротурбінного робоче*. У тематичному реєстрі ці терміни належатимуть до різних груп, а саме “частини гідротурбіни”, “частини затвора гідротурбінного” (Табл. 1).

Табл. 1. Упорядкування полісемантів на рівні макроструктури

Абетковий реєстр	Тематичний реєстр
<p>уцільнення вала гідротурбіни уцільнення вала гідротурбіни аварійне уцільнення вала гідротурбіни робоче уцільнення затвора гідротурбінного уцільнення затвора гідротурбінного аварійне</p>	<p>гідротурбобудування гідротурбіна частини гідротурбіни уцільнення вала гідротурбіни • уцільнення вала гідротурбіни аварійне • уцільнення вала гідротурбіни робоче затвор гідротурбінний частини затвора гідротурбінного уцільнення затвора гідротурбінного • уцільнення затвора гідротурбінного аварійне • уцільнення затвора гідротурбінного робоче</p>

Полісемічні зв'язки між термінами різних підгалузей енергетичного машинобудування пропонуємо відображати в словниковій статті, для чого потрібно використати такі лексикографічні параметри: 1) дефініція: для розкриття особливості семантики терміна в певній галузі; 2) ідеографічні параметри: “галузь”, “підгалузь”, “мікрополе”, “група” “підгрупа”, що визначають сферу використання терміна у певному значенні; 3) параметр “дивитись також” відображає полісемічні зв'язки терміна з термінами інших галузей. Наприклад, термін *статор гідротурбіни* (носійний елемент проточної частини гідротурбіни, в якому розташовано профільовані колони) у гідротурбінній галузі матиме таку характеристику в словниковій статті: “галузь” – турбобудування, “підгалузь” – гідротурбобудування, “мікрополе” – частини гідротурбіни, “група” – закладні частини гідротурбіни, “дивитись також” – *статор паротурбіни*, *статор електрогенератора*; *статор паротурбіни* (нерухомий елемент парової турбіни, до якого належать корпус, обійми для встановлювання діафрагми): “галузь” – турбобудування, “підгалузь” – паротурбобудування, “мікрополе” – частини паротурбіни, “дивитись також” – *статор гідротурбіни*, *статор електрогенератора*; *статор електрогенератора* (нерухома частина електрогенератора, що взаємодіє з рухомою частиною – ротором): “галузь” – електромашинобудування, “підгалузь” – електрогенератори, “мікрополе” – частини електрогенератора, “дивитись також” – *статор гідротурбіни*, *статор паротурбіни*. Міжгалузеві полісемічні зв'язки, представлені параметром “дивитись також”, оформлено за допомогою гіперпосилань.

Знаючи семантику українського терміна в певній галузі й тематичній групі, можна подати до нього іншомовний еквівалент, який відповідає цьому значенню. Наприклад, англійським еквівалентом до терміна *статор* у сфері гідротурбобудування буде *hydroturbine stay ring*, в паротурбобудуванні та електромашинобудуванні – відповідно *steam turbine stator* та *electric generator stator*. *Статор гідротурбіни* (носійний елемент проточної частини гідро-

турбіни, в якому розташовано профільовані колони): “галузь” – турбобудування, “підгалузь” – гідротурбобудування, “мікрополе” – частини гідротурбіни, “група” – закладні частини гідротурбіни, “дивись також” – *статор паротурбіни, статор електрогенератора. Статор паротурбіни* (нерухомий елемент парової турбіни, до якого належать корпус, обойми для встановлювання діафрагм та діафрагми): “галузь” – турбобудування, “підгалузь” – паротурбобудування, “мікрополе” – частини паротурбіни, “дивись також” – *статор гідротурбіни, статор електрогенератора. Статор електрогенератора* (нерухома частина електрогенератора, що взаємодіє з рухомою частиною – ротором): “галузь” – електромашинобудування, “підгалузь” – електрогенератори, “мікрополе” – частини електрогенератора, “дивись також” – *статор гідротурбіни, статор паротурбіни*.

Отже, об'єктом лексикографічного опису повинен бути не окремий термін, а вся термінологічна система, зокрема її структура та зв'язки між термінами. Особливо складною може стати проблема відображення полісемічних зв'язків та упорядкування багатозначних термінів, оскільки полісемія є багатогранною, тобто вона може відбуватися в межах однієї термінологічної підсистеми (внутрішньогалузева полісемія), двох або кількох термінологічних підсистем (міжгалузева полісемія), між кількома мовами (міжмовна полісемія). Цю проблему може вирішити електронний лінгвоенциклопедичний словник, що має елементи тлумачного, ідеографічного, енциклопедичного та перекладного словників. У цьому словнику внутрішньомовні полісеманти представлено на рівні макроструктури (термінологічного реєстру), а міжгалузеві та міжмовні полісеманти – на рівні мікроструктури. Проте крім полісемії в терміносистемі енергетичного машинобудування існують інші парадигматичні відношення, зокрема синонімія, антонімія та омонімія, які потребують детального дослідження й розроблення принципів їхньої репрезентації в електронному словнику.

1. Гінзбург М. Д. Про концепцію побудови електронної та паперової версії багатотематичного тримовного (російсько-українсько-англійського) тлумачного словника // Проблеми української термінології: Матеріали 6-ї Міжнар. наук. конф. – Львів: Львів. політехніка, 2000. – № 402. – С. 101–106.
2. Городилов В. В. О многозначности в научной и технической терминологии // Язык и стиль научной литературы. – Калинин: Калининский гос. ун-т, 1987. – С. 23–28.
3. Гринев-Гриневиц С. В. Введение в терминографию: Как просто и легко составить словарь: Учеб. пос. – М.: Либроком, 2009. – 224 с.
4. Даниленко В. П. Русская терминология. Опыт лингвистического описания. – М.: Наука, 1977. – 246 с.
5. Дорошенко С. М. Формування та розвиток української термінології нафтогазової промисловості: Автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01 / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К., 2004. – 22 с.
6. Дубичинский В. В. Лексикография русского языка: Учеб. пос. – М.: Наука; Флинта, 2009. – 432 с.
7. Зимовая М. В. Многозначность в терминологии: Автореф. дисс. ... канд. філол. наук: 10.02.01; 10.02.19 / Орловский гос. ун-т. – Орел, 2011. – 19 с.
8. Ивина Л. В. Лингво-когнитивные основы анализа отраслевых терминосистем (на примере англоязычной терминологии венчурного финансирования): Учеб.-метод. пос. – М.: Академ. Проект, 2003. – 304 с.

9. Качанчук Т. Е. Полисемия научно-технического термина (на материале терминологии мелиорации). – Волгоград: Волгогр. гос. пед. ин-т им. А. С. Серафимовича, 1987. – 12 с.
10. Квитко И. С. Термин в научном документе. – Львов: Вища школа, 1976. – 127 с.
11. Котелова Н. З. К вопросу о специфике термина // Лингвистические проблемы научно-технической терминологии. – М.: Наука, 1970. – С. 122–138.
12. Кримець О. Метонімічні конструкції полісемії в українській технічній термінології (на матеріалі прикметників) // Вісник Нац. ун-ту “Львівська політехніка”. Серія “Проблеми української термінології”. – 2009. – № 648. – С. 16–23.
13. Кримець О. М. Полісемія українських технічних термінів // Вісник Харківського нац. ун-ту імені В. Н. Каразіна. Серія: Філологія. – 2012. – № 994. – Вип. 64. – С. 78–80.
14. Кудашев И. С. Проектирование переводческих словарей специальной лексики: Монография. – Helsinki: Helsinki University Translation Studies, 2007. – 444 с.
15. Кутина Л. Л. Языковые процессы, возникающие при становлении научных терминологических систем // Лингвистические проблемы научно-технической терминологии. – М.: Наука, 1970. – С. 92–94.
16. Лейчик В. М. Терминоведение: предмет, методы и структура. – М.: Изд-во ЛКИ, 2007. – 256 с.
17. Леонова С. А. Проблема полисемии терминов на примере терминополья “автоматизированный электропривод” (в английском и русском языках) [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.mosinyaz.com/linguistic_university/tesis_13/.
18. Лотте Д. С. Основы построения научно-технической терминологии. Вопросы теории и методики. – М.: Изд-во АН СССР, 1961. – 158 с.
19. Михайлова Т. В. Семантичні відношення в українській науково-технічній термінології: Автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01 / Харківський нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Харків, 2002. – 20 с.
20. Моисеев А. И. О языковой природе термина // Лингвистические проблемы научно-технической терминологии. – М.: Наука, 1970. – С. 127–138.
21. Нікуліна Н. В. Становлення сучасної української термінологічної системи автомобілебудування та ремонту транспортних засобів: Автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01 / Харківський нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 2005. – 20 с.
22. Порадник для укладачів фахових словників [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://tc.terminology.lp.edu.ua/TK_vocab.htm#Sect3.
23. Скорейко-Свірська І. П. Освоєння англомовних науково-технічних термінів в українській мові у контексті явищ полісемії та омонімії // Науковий вісник Волинського нац. ун-ту імені Лесі Українки. – 2011. – Ч. 2. – № 6. – С. 97–101.
24. Теглівець Ю. В. Особливості лексико-семантичних процесів у радіотехнічній та електротехнічній термінології // Матеріали другої університ. конф. молод. науковців “Актуальні проблеми гуманітарних і соціальних наук”. – Львів, 2010. – С. 13–15.
25. Чернышова Л. А. Антропологические аспекты современной отраслевой терминологии (на материале терминологии железнодорожного транспорта): Автореф. дисс. ... докт. филол. наук: 10.02.20 / Институт лингвистики и межкультурной коммуникации Московского гос. обл. ун-та. – М., 2011. – 41 с.
26. Чистюхина С. Н. Межотраслевая полисемия в терминологической системе современного английского языка: Автореф. дисс. ... канд. филол. наук: 10.02.04 / Московский гос. гуманитарный ун-т им. М. А. Шолохова. – М., 2011. – 28 с.

СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ПТКУ – Лосев С. М. Паровые турбины и конденсационные устройства. – М.; Л.: Энергия, 1964. – 376 с.

- МЭВ – Машины электрические вращающиеся. Термины и определения: ГОСТ 27471. – [Действит. с 01.07.88]. – М.: Мин-во электротехн. пром., 1988. – 63 с. – (Межгосударственный стандарт).
- СГТ – Словник гідротурбінних термінів “TurboLex” [Електронний ресурс] / Сост. Є. Купріянов. – 1 електрон. опт. диск (CD ROM).
- ГТН – *Смирнов И. Н.* Гидравлические турбины и насосы: Учеб. пос. для энерг. и политехн. вузов. – М.: Высшая школа, 1969. – 400 с.
- AL – Alternator [Electronic resource]. – Access mode: <http://en.wikipedia.org/wiki/Alternator>.
- EG – Electric generator [Electronic resource]. – Access mode: http://en.wikipedia.org/wiki/Electric_generator.

Y. V. Kupriianov

REPRESENTATION OF POLYSEMANTIC TERMS OF POWER MACHINE BUILDING IN LINGUISTIC-ENCYCLOPEDIA ELECTRONIC DICTIONARY

The present article is devoted to the problem of polysemantic terms representation in power-machine building electronic dictionary. The intra-industry, inter-industry, inter-lingual polysemies are revealed. The principles considering all polysemic relationships between the terms are proposed for term list and entry compilation, lexicographic parameters selection are specified.

Key words: term, polysemy, polysemic term, electronic dictionary, macrostructure, microstructure.